

[Avaleht](#) > ... > [Teie Õigused](#) > [Põhiõigused](#) > [Italy](#)

Liikmesriikide parimad tavad harta kohaldamisel

Sisu koostaja:

Itaalia

Itaalia

Harta tuntus ja kasutamine Sinu liikmesriigis.

Valitsusasutuste poliitika, millega populariseeritakse hartat ja edendatakse selle kasutamist seadusandjate, haldus- ja õiguskaitseasutuste ning kohtute seas

1. Kohtukolledž (*Scuola Superiore della Magistratura*)

30. jaanuari 2006. aasta seadusandliku dekreediga nr 26 asutatud kohtukolledžile on antud õigusalasest koolituses keskne roll, täpsemalt ülesanne tagada õiguse rakendamine ja kohtusüsteemi liikmete kutsealane koolitamine. Kolledž pakub koolituskavasid aga ka advokatuuridele, korraldades ühiskursusi.

Kolledžil on oluline eesmärk, nimelt tagada kohtunike ja prokuröride koolitus ja elukestev õpe, et parandada rahvusvahelist koostööd ja teadmisi õigussüsteemidest.

Kolledžil on kohtunike ja prokuröride elukestva õppe ja koolituse valdkonnas ainupädevus. Eelkõige täidab kolledž järgmisi ülesandeid:

- korraldab kohtunike ja prokuröride ja (vajaduse korral) teiste õiguspraktikute elukestvat kutseõpet ja neile mõeldud koolitusseminare;
- pakub aukohtunike (*magistrati onorari*) esmaõpet ja elukestvat õpet;
- korraldab koolituskursusi kohtunikele ja prokuröridele, kes soovivad kandideerida esimese või teise astme kohtutes kõrgetele ametikohtadele;
- pakub koolitust kohtunikele ja prokuröridele, kes töötavad kõrgetel või keskastme ametikohtadel;
- pakub koolitust koolitusülesandeid täitvatele kohtunikele ja prokuröridele;
- korraldab detsentraliseeritud koolitustegevust;
- osaleb kutseliste kohtunike praktikaga seotud tegevuses, tuginedes kohtunike ülemkogu (*Consiglio superiore della magistratura*) välja antud suuniste raamistikule ja võttes arvesse kohtunõukogude ettepanekuid;
- korraldab pädeva valitsusasutuse taotluse alusel Itaalias välismaiste kohtunike koolitust või nende isikute koolitust, kes osalevad Euroopa õigusalasest koolituse võrgustiku raames või Euroopa Liidu ja muude riikide või rahvusvaheliste institutsioonide projektide raames korraldatud koolitustegevuses, või rakendab välisministeeriumi programme ja koordineerib koolitustegevust, mis on mõeldud Itaalia kohtunikele ja prokuröridele ning mida teised riigid või rahvusvahelised institutsioonid pakuvad seoses õigussüsteemi korralduse ja toimimisega;
- osaleb pädeva valitsusasutuse taotluse alusel muude riikide õigussüsteemide korralduse ja toimimisega seotud tegevuses;
- rakendab koolitusprogramme koostöös teiste institutsioonide või kutseühenduste sarnaste osakondadega;
- avaldab teadustöid ja uuringuid koolitustegevusega hõlmatud teemadel;

- korraldab kultuurialgatusi ja -vahetust, õppekohtumisi ja teadusuuringuid seoses koolitustegevusega;
- korraldab seminare õiguspraktikutele või õiguskolledžite üliõpilastele, sealhulgas seotud tasusid reguleerivate erilepingute või kokkulepete alusel.

Kolledž korraldab igal aastal Euroopa õiguse ja eelkõige hartas sätestatud õiguste teemal elukestva õppe kursusi, mis on avatud kõigile kohtunikele ja prokuröridele. Mõned kursused on avatud ka advokaatidele. Need käsitlevad nii sisu- kui ka keeleaspekte.

See meetod on asjakohane, kuna harta ja selle riigisisese kohaldamise kohta pakutakse koolitusi iga kord, kui mõne hartas sätestatud põhiõiguse kaitset parandatakse. Konkreetselt on parim tava tõsta esile viide ELi hartas sätestatud õigusele ja arutada, kuidas see on siseriiklikku õigusesse lõimitud.

Nice'i harta on 2022. aastal elukestva õppe teema seoses kursustega, mis käsitlevad isikuandmete kaitset, õiguse allikate süsteemi, digiüleminekut, õigusemõistmist, õigusi, põhiõigusi ja Euroopa õigust, laimu ja vaenukõnet ning tehisintellekti ja õigust.

2. ELi harta riiklik kontaktpunkt

Kooskõlas Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti soovidega on praegune justiitsminister Marta Cartabia määranud harta kontaktpunktiks Itaalias professor Palmira Tanzarella. Üks tema ülesannetest on edendada hartat, parandades selle tuntust ja tagades seeläbi harta tulemuslikuma kohaldamise. Valida sooviti keegi, kes tegutseb avalikus halduses ning puutub kokku konkreetse sisemise koordineerimisega justiitsministeeriumi ja akadeemilise kogukonna vahel.

Kontaktpunkt pakub nüüd uut mõõdet harta tuntuse ja seda käsitlevate teadmiste suurendamiseks korrapärase algatuste programmi kaudu. Seepärast toetab kontaktpunkti inimõigustega seotud rahvusvaheliste küsimuste koordineerimise personaliüksus (*Coordinamento dell'attività internazionale in tema di diritti umani*; AIDU), mis loodi justiitsministeeriumi justiitsküsimuste osakonna (*Dipartimento per gli affari di giustizia*; DAG) juurde 2021. aasta detsembris. See on [pretsedenditu algatus](#), mille eesmärk on ühtlasi olnud rakendada Euroopa strateegia eesmärke, et tugevdada ELis põhiõiguste harta kohaldamist. Üksus keskendub – justiitsministeeriumi pädevuse ulatuses – Euroopa teemavaldkondadele seoses põhi- ja kodanikuõigustega ning isikute vaba liikumisega.

3. Ülikoolikursused

Põhiõiguste kaitse kui Euroopa integratsiooni edasiviiv jõud on nüüd ülikoolide õiguskursuste oluline osa, eelkõige seoses riigi- ja liidu õiguses tehtud edusammudega. Et tagada õiguste mitmetasandiline kaitse, on oluline, et tulevased õigus- ja majandusala töötajad saaksid koolitust Nice'i harta ning selle siseriiklikes kohtutes ja Euroopa Kohtus tõlgendamise teemal. Sel põhjusel on erikursuste arv viimastel aastatel järsult suurenenud.

Täpsemalt pakkusid nii avalik-õiguslike kui ka eraülikoolide õigus-, politoloogia- ja majandusteaduskonnad ülikooli- ja teadusministeeriumi (*Ministero dell'Università e della Ricerca*; MUR) uusima uuringu kohaselt 2021. aasta detsembris umbes 550 kursust, sealhulgas mõnda inglise keeles.

Enamikul neist kursustest käsitletakse põhiõiguste kaitse teemat üldiselt, juhtides tähelepanu konstitutsioonikohtute ja riigiüleste Euroopa kohtute vahelisele dialoogile oma hartade rakendamisel. Juhtumiuuringud annavad õpilastele vajalikud vahendid mõistmaks, kuidas hartad ja kohtupraktika omavahel seotud on. Sel viisil on võimalik hoolikalt käsitleda Nice'i põhiõiguste hartat ja selle kohaldamise mõju.

Hartat uuritakse ka kursustel, mille teemad on sisseränne, info- ja kommunikatsiooniõigus, keskkonnaõigus, Euroopa karistus- ja menetlusõigus, Euroopa haldusõigus, usuline mitmekesisus, Euroopa maksuõigus ja Euroopa tööõigus.

4. Parimad tavad riigi ametiasutuste ja kodanikuühiskonna vahelise tulemusliku koostöö tagamiseks, et julgustada diskrimineerimise ohvreid endast teada andma ja neid toetada

Võttes arvesse, et üks Nice'i harta nurgakive on diskrimineerimiskeeld, edendatakse hartat ka selle küsimusega tegelevate riiklike asutuste töö tulemusel.

Tähelepanu tuleks juhtida riiklikule rassilise diskrimineerimise vastasele ametile (*Ufficio Nazionale Antidiscriminazioni Razziali*; UNAR), mis loodi riigikantselei juurde 9. juuli 2003. aasta seadusandliku dekreediga nr 215 (millega rakendatakse direktiivi 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust).

Ameti ülesanne on tagada kõigile inimestele õigus võrdsele kohtlemisele olenemata nende etnilisest või rassilisest päritolust, vanusest, usulistest veendumustest, seksuaalsest sättumusest, sooidentiteedist või võimalikust puudest. Amet tegutseb autonoomselt ja erapooletult ning on nüüd juba mitu aastat ühtlasi tähelepanelikult jälginud diskrimineeriva vaenukõne (sealhulgas internetis) mõju ja selle vastu võitlemiseks tehtavaid jõupingutusi.

Ametile õigusaktidega pandud ülesanded on järgmised:

- abistada õigus- ja haldusmenetlustes isikuid, kes leiavad, et neile on diskrimineeriva käitumisega liiga tehtud; sellise abi vormid on sätestatud Itaalia tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 425;
- korraldada uurimisi, et teha kindlaks, kas diskrimineerimine toimub või mitte, võttes seejuures nõuetekohaselt arvesse õigusasutuse eelisõigusi ja ülesandeid;
- innustada avalik- ja eraõiguslike asutusi, eelkõige diskrimineerimisvastase võitluse valdkonnas tegutsevaid ühinguid ja asutusi, võtma kasutusele konkreetseid meetmeid, sealhulgas positiivse tegevuse projektid, mille eesmärk on ennetada ja kompenseerida diskrimineerimist rassilise või etnilise päritolu alusel;
- suurendada võimalikult palju teadlikkust kehtivatest kaitset pakkuvatest õigusaktidest, sealhulgas suurendades üldsuse teadlikkust võrdse kohtlemise põhimõttest ning korraldades teabe- ja teabevahetuskampaaniaid;
- anda välja soovitusi ja arvamusi küsimuste kohta, mis on seotud diskrimineerimisega rassilise või etnilise päritolu alusel, ning ettepanekuid kehtivate õigusaktide muutmiseks;
- koostada iga-aastane parlamendile esitatav aruanne võrdse kohtlemise põhimõtte tulemusliku kohaldamise ja kaitsemehhanismide tulemuslikkuse kohta ning igal aastal peaministrile esitatav aruanne tehtud töö kohta;
- edendada uuringuid, teadustegevust, koolituskursusi ja kogemuste vahetamist, sealhulgas koostööd diskrimineerimisvastase võitluse valdkonnas tegutsevate ühingute ja asutustega, muude selles valdkonnas tegutsevate vabaühendustega ning statistiliste uuringute korraldamisele spetsialiseerunud instituutidega, muu hulgas selleks, et töötada välja suunised diskrimineerimise vastu võitlemiseks.

Riigikantselei võrdsete võimaluste osakonnas on loodud ka diskrimineerimisvastase võitluse ja võrdsete võimaluste edendamise valdkonnas tegutsevate ühingute ja asutuste register (seadusandliku dekreediga nr 215/2003 artikkel 6).

Justiitsministeerium on osalenud ja osaleb praegu mitmes UNARi koordineeritavas analüütilises ja operatiivprojektis, mille konkreetne eesmärk on ajakohastada ja arendada tavasid ja vahendeid selleks, et hoida tulemuslikult ära rassismi, ksenofoobiat ja muid vaenukõne kaudu levivaid sallimatuse vorme, ka *internetis*, ning *et nende vastu võidelda*. Need projektid on järgmised:

- CO.N.T.R.O. (*COunter Narratives against Racism Online*) projekt (2018–2020), mida arendas ja koordineeris UNAR partnerluses sotsiaaluuringute instituudiga (*Istituto per la Ricerca Sociale*; IRS) ning mida toetas ja rahastas Euroopa Komisjon. Projektiga edendati sihipäraselt teavitamise ja teadlikkuse suurendamise kampaaniat rassismi vastu võitlemiseks internetis ning loodi tingimused UNARi meedia ja interneti vaatluskeskuse loomiseks, kaasates peamised selle probleemiga tegelevad institutsioonilised ja mitteinstitutsioonilised osalised;
- projekt REASON (*REAct in the Struggle against ONline hate speech*) (kestab alates 2020. aastast), millega luuakse ametlikult riiklik kontrollkeskus (*Cabina di Regia Nazionale*) vaenukuritegude ja vaenukõne vastu võitlemiseks internetis, et aidata kaasa tegevuse kooskõlastamisele ja kogemuste vahetamisele koostöös diskrimineerimisvastase võitluse vaatluskeskuse (*Osservatorio per la sicurezza contro gli atti discriminatori*; OSCAD), siseministeeriumi, justiitsministeeriumi, haridusministeeriumi, sideameti (*Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni*; AGCOM) ja vabatahtlike ühendustega, nagu Carta Di Roma, Lunaria, Arci, Amnesty Italia, Cospe ja Arcigay.

Kontrollkeskuse põhiülesanne on töötada välja riiklik strateegiakava vaenukuritegude ja vaenukõne vastu võitlemiseks.

5. Koolipoliitika. Üldiselt: haridus

Pidades silmas, et harta tuntuse suurendamine on kasulik ja vajalik, et innustada nooremaid põlvkondi mõtlema hoolikalt ühiste väärtustele, asetades inimesed ja inimväärikuse kaasava ühiskonna loomise protsessi keskmesse, on koolides ellu viidud mitu algatust. Nende hulka kuuluvad:

„La Carta europea dei diritti a un milione di studenti“ (Euroopa Liidu põhiõiguste harta miljonile õpilasele) – projekt, mille viisid ühiselt ellu Euroopa Parlament, Euroopa Komisjon ja Itaalia valitsus koostöös haridus-, ülikooli- ja teadusministeeriumi ning Itaalia postiametiga (*Poste Italiane*) ning mille tulemusel jaotati viimasel kahel aastal Euroopa Liidu põhiõiguste harta koopiad Itaalia keskkoolides miljonile õpilasele;

„La Carta di Nizza fra diritti umani e cittadinanza“ (Nice'i harta: inimõiguste ja kodakondsuse vahel) – võistlus, mida haridusministeerium toetas põhieesmärgiga innustada lapsi lugema Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ja mõtlema selle praktilise kohaldamise üle. Eelkõige arutati harta sisu, võrreldes seda rahvusvaheliste inimõiguste konventsioonide ja lepingute tekstide, näiteks inimõiguste ülddeklaratsiooniga.

Hartat ja selle kohaldamisala paremini mõista aitavad vahendid

2019. aastal käivitas justiitsministeerium projekti EJNIta („EJN – Italian Network: Building Bridges“), mida rahastas osaliselt Euroopa Komisjon (toetusleping nr 831373) ning mille eesmärk oli tugevdada ja lihtsustada Euroopa õigusala koostöö võrgustiku tööd tsiviil- ja kaubandusajades. Selle projektiga reageeriti vajadusele parandada teadmisi tsiviil- ja kaubandusajades tehtava õigusala koostöö vahenditest õigus- või kutsetegevuse valdkonnas.

Projekti tulemusel avati [portaal Aldricus](#), kus on blogis esitatud huvitavat teavet ja materjale (standardid, siseriiklik, rahvusvaheline ja riigiülene kohtupraktika, lingid huvitavatele veebisaitidele). Aldricuse portaal on ühtlasi vahend harta tuntuse suurendamiseks, milleks avaldatakse eelkõige teavet sihipäraste koolitusürituste kohta. Näiteks 22. veebruaril 2021 anti teada koolitusüritusest „La protezione transfrontaliera degli adulti con disabilità cognitive in Italia e Spagna“ (Kognitiivsete häiretega täiskasvanute piiriülene kaitse Itaalias ja Hispaanias).

Justiitsministeeriumil on harta edendamiseks [spetsiaalne veebilehekülg](#), mille kaudu on võimalik ligi pääseda teksti itaaliakeelsele versioonile ja Euroopa Komisjoni veebisaidile, kus hartat selgitatakse.

Teistes ELi liikmesriikides ja teiste ELi sidusrühmade poolt välja töötatud harta tutvustamise vahendite kasutamine ja populariseerimine

Olemas on hulk Itaalia kohtutöötajatele mõeldud koolitus- ja õppealgatusi, mida koolitusasutused pakuvad koostöös Euroopa partneritega (Euroopa asutused, näiteks Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA), või teised Euroopa riigid). Näiteks 2021. aastal kuulutas Itaalia kohtukolledž selles kontekstis välja mitu hanget, mis sündisid algatustest ELi sidusrühmadega – Euroopa Õigusakadeemiaga (*Europäische Rechtsakademie*, ERA), mis on Saksamaa asutus, Prantsusmaa kõrgema kohtukooliga (*Ecole Nationale de la Magistrature*; ENM) ja Euroopa õigusala koolituse võrgustikuga.

Koostöö sidusrühmadega ELi põhiõiguste harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks

Näited õiguste kaitsjate ja riigi ametiasutuste vahelisest koostööst harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks

Põhiõiguste kaitse ülesannet täitvatel asutustel on õigus saada vahendeid fondist, mis loodi Itaalia 2001. aasta eelarveseadusega (2021. aasta seaduse nr 178 artikli 1 lõige 573) Nice'i harta sisu tutvustamise rahastamiseks. Selle justiitsministeeriumi hallatava fondi suurus on 2021. ja 2022. aastal 2 miljonit eurot aastas ning see on ette nähtud kvaliteetsete koolitusprojektide jaoks, millega edendatakse õiguskultuuri rahvusvahelise karistusõiguse

ja inimõiguste vallas. Fondi vahendite kasutamise kriteeriumid kehtestati justiitsministri dekreediga pärast majandus- ja rahandusministriga konsulteerimist ning üks põhinõuetest on tõendatud pikaajaline ühistegevus, konsulteerimine ja koostöö rahvusvaheliste asutuste ja institutsioonidega.

Näited riigi ametiasutuste ja akadeemiliste asutuste vahelisest koostööst harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks

Riigi ametiasutustel on tihedad suhted eelkõige Itaalia kolme kõrgeima kohtuga: konstitutsioonikohtu (*Corte costituzionale*), kassatsioonikohtu (*Corte Suprema di Cassazione*) ja Itaalia riiginõukoguga (*Consiglio di Stato*).

Konstitutsioonikohtu teadusuuringute osakond avaldab igal aastal aruande, millesse on koondatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta tõlgendused seoses põhiseaduse põhimõtetega ja neid selgitatud. Viimane aruanne avaldati 2021. aasta juunis pealkirjaga „L'applicazione della Carta dei diritti fondamentali dell'Unione europea nella giurisprudenza della Corte costituzionale“ (Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaldamine konstitutsioonikohtu praktikas).

Kassatsioonikohtu teadusuuringute osakond tagab juurdepääsu kõige olulisematele kohtuotsustele, sealhulgas rahvusvahelisele ja Euroopa kohtupraktikale.

Näited valitsusvälistest algatustest harta tuntuse ja kasutamise parandamiseks Sinu riigis

Riiklik advokatuur (*Associazione Nazionale Forense*; ANF) osaleb Euroopa partnerluses, mida juhivad Bulgaaria inimõiguste juristide sihtasutus ning mis toob kokku ka muud osalised, nagu Confprofessioni (ühendus, mille liige ANF on), Milano advokatuur, Burgose ülikool ja Hispaania üldadvokatuur (*Consejo General de la Abogacía Española*). Partnerluse juht ja tema partnerid võitsid Euroopa hanke, mille eesmärk oli toetada riikidevahelisi õigusala koolituse projekte tsiviil- ja karistusõiguse ning põhiõiguste valdkonnas (JUST-JTRA-EJTR-AG-2017).

Projektil „Lawyers4Rights“ olid järgmised eesmärgid: parandada teadmisi Euroopa Liidu põhiõiguste harta päritolust, eesmärgist ja kohaldamisalast; tugevdada põhiõiguste rolli rände- ja terrorismiasjadega seotud kaitseküsimuste lahendamisel; suurendada kasusaajate teadlikkust sellest, kuidas ELi hartat riigi tasandil kohaldatakse; parandada koostööd õigusala töötajate vahel ning õppida tundma kohaldatava liidu õiguse põhielemente igas riiklikus kontekstis.

24. juunil 2022 peeti lõppkonverents, et esitleda projekti tulemusi ning põhijäreldusi, mis tehti juristide teadlikkuse ja põhiõiguste harta kohaldamise kohta.

Projekti on kirjeldatud järgmisel veebisaidil: <https://lawyers4rights.eu/>.

Mitmesugused muud spontaansed algatused, näiteks koolitusürituste ja akadeemiliste ringkondade esindajate põhjalike seminaride korraldamine, õigusajakirjades ja ajalehtedes avaldatud artiklid ning seisukohtade vahetamine mitmesugustes õiguspraktikute meililistides on samuti aidanud harta sisu tutvustada ja selle tuntust parandada.

Viimati uuendatud: 21/04/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.